

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

*Шелест О.Л., к.е.н, доцент,
Українська інженерно-педагогічна академія*

Господарська діяльність регулюється системою законодавства, що становить сукупність законів та інших нормативно-правових актів, містять правові норми, регулюючі господарські відносини. Нормативно-правовим актом, що визначає основи законодавства України, є Господарський кодекс України. Це базовий комплексний нормативно-правовий акт, що визначає систему законодавства. У Господарському кодексі України визначаються основні засади господарської діяльності. Він регулює господарські відносини, що виникають у процесі організації та провадження господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між цими суб'єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання [1].

У 2020 р. при підвищенні загального рейтингу на 5 позицій Україна продемонструвала зростання за шістьма індикаторами:

– «міжнародна торгівля» + 41 позиція. Зміни відбулися в основному за рахунок того, що автомобільні запчастини були виключені з переліку товарів військового використання, що полегшило процедуру їхнього імпорту. Цей зсув має велике значення для бізнесу, що інвестує у автомобілебудування;

– «забезпечення виконання контрактів» + 25 позицій. До цього призвело покращення якості судового процесу. Наприклад, у рамках судової реформи було запроваджено спрощений порядок розгляду незначних суперечок між юридичними особами, а також – попереднє засідання під час розгляду справ;

– «захист інвесторів» + 9 позицій. Парламент ухвалив зміни до законодавства, якими запровадив обов'язковість розкриття інформації про угодах із зацікавленістю у щорічній звітності акціонерних товариств. Чим прозорішим буде процес укладання таких угод – тим менше мажоритарні акціонери діятимуть у своїх інтересах;

– «отримання дозволів на будівництво» + 5 позицій. В Україні було проведено реформи, внаслідок яких виключаються необхідність отримувати вихідні дані для проектування у ДСНС та вимогу наявності вищої освіти для проектувальників та інженерів технагляду;

– «врегулювання питання неплатоспроможності» + 4 позицій. 18.10.2018 р. прийнято Кодекс України щодо процедур банкрутства, що дає надію на подальший позитивний розвиток малого підприємництва;

– «реєстрація власності» + 1 позиція. Міністерство юстиції України провело реформу, виключивши необхідність проведення експертної грошової оцінки земельної ділянки для нотаріального посвідчення правочину купівлі-продажу між юридичними особами [2].

За чотирма іншими напрямками, на жаль, реформи не проводилися, тому сталося зниження позицій України:

- «оподаткування» – 11 позицій;
- «приєднання до електромережі» - 7 позицій;
- «реєстрація підприємств» – 4 позиції;
- «отримання кредитів» - 3 позиції.

За 2021р. Україна суттєво покращила бізнес-клімат, але на її спільну позицію в рейтингу вплинули і суттєві позитивні зміни в інших країнах, адже багато хто з них у своїх внутрішніх регулюваннях орієнтується на рейтинг Doing Business. Водночас слід зазначити, що Україна залишилася на другому місці у світі за темпами зростання показників у рейтингу. Однак нинішні +5 пунктів це недостатньо для потенціалу України, яка у найближчі рік-два може увійти до ТОП-50 рейтингу. Для цього необхідно зосередити зусилля на ухваленні відповідних рішень.

Державна політика у сфері розвитку малого та середнього підприємництва в Україні спрямована на:

- 1) створення сприятливих умов для розвитку малого та середнього підприємництва;
- 2) забезпечення розвитку суб'єктів малого та середнього підприємництва з метою формування конкурентного середовища та підвищення рівня їх конкурентоспроможності;
- 3) стимулювання інвестиційної та інноваційної активності суб'єктів малого та середнього підприємництва;
- 4) сприяння проведенню суб'єктами малого та середнього підприємництва діяльності щодо просування вироблених ними товарів (робіт, послуг), результатів інтелектуальної діяльності на внутрішній та зовнішній ринки;
- 5) забезпечення зайнятості населення шляхом підтримки підприємницької ініціативи громадян.

Таким чином ми можемо спостерігати позитивні загальні тенденції та перспективи розвитку малого підприємництва в Україні. Незважаючи на існуючі проблеми, які повільно протікають процеси щодо їх вирішення, за підтримки держави, малий бізнес має шанси подолати труднощі, зростати, знаходити нові ідеї для успішної реалізації та стати таким сектором економіки, подальший розвиток якого істотно визначатиме майбутнє України.

Література:

1. Господарський кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
2. Урядовий портал, єдиний веб-портал органів виконавчої влади України URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/250167535>.